

UDSYN – VÆKST – BALANCE

KINA

-VÆKST I OVERHALINGSBANEN

BRASIL IEN RUSLAND INDIEN KINA

Landbrug & Fødevarer

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Fakta om Kina.....	4
Politisk udvikling	5
Økonomisk udvikling.....	6
Prisudviklingen på fødevarer	7
Infrastrukturelle udfordringer.....	7
Kina og finanskrisen	8
Kinas fremtidige udfordringer.....	8
Landbrugssektoren	9
Landbrugets betydning	9
Kinas landbrugspolitik.....	10
Landbrugsproduktionen er og kommer under pres.....	10
Strukturen hindrer konsolidering.....	10
Kina og den internationale handel	11
Direkte udenlandske investeringer.....	12
EU's og Kinas samhandel.....	13
Tættere partnerskab mellem Kina og EU.....	13
Forbrug, middelklassen og detailhandel	15
Middelklassen i Kina	15
Kinesernes forbrug af kød vokser.....	18
Det kinesiske detaillandskab	18
Trends i detailsektoren.....	20
Produktion, import og eksport af landbrugsvarer	22
Handlen mellem Kina og Danmark	29
Danske muligheder i Kina	32
Velstanden stiger – det giver muligheder.....	32
Gode muligheder for salg af forarbejdede varer	32
En tostrenget strategi – Minkpelse og griseører sælger	33
Kilder.....	35

Forord

Kina har 20 % af verdens befolkning, men kun 7 % af verdens landbrugsjord og vandressourcer. Selvom landet er verdens største fødevarerproducent og på vej til at blive en af verdens dominerende økonomier, er der et stort behov for både fødevarerimport og strukturudvikling i landbruget, og landet er i løbet af få år blevet et af den danske landbrugs- og fødevarersektors vigtigste markeder uden for EU. Erhvervets eksport til Kina steg således fra 5,5 mia. kr. i 2009 til godt 9 mia. kr. i 2010.

Det generelle velstandsniveau er stigende hos de kinesiske forbrugere. Der er en klar sammenhæng mellem velstand og forbrug af proteinholdige fødevarer som kød og mælk, og på trods af Kinas målsætning om høje selvforsyningsgrader i fremtiden, vil behovet for import fortsat stige i de kommende år. Parallelt med den stigende efterspørgsel på højprisprodukter er der en strukturudvikling i detailsektoren i retning af konsolidering i supermarkeder og kæder med fokus på kvalitet og fødevarerikkerhed.

Der er ligeledes et voksende behov for kvalitetsleverandører til forarbejdningsindustrien. Ensartede råvarer af høj kvalitet med stor fødevarer- og leverancesikkerhed kan hjælpe Kinas forarbejdende virksomheder med at øge deres egen produktivitet, nedbringe omkostningerne og få højere priser. Der er således stigende markedsmuligheder i afsætning til forarbejdningsindustrien, hvor Kina har en komparativ fordel i den fortsat relativt billige arbejdskraft.

Slagterierne har fundet en niche i afsætning af de dele af grisen, som på grund af forbrugernes præferencer kan være vanskelige at sælge på de traditionelle markeder. Inden for deciderede luksusvarer er danske minkpelse et eksempel på, at prisen ikke spiller nogen større rolle, hvis kvaliteten er i orden. Med deres høje vidensniveau og veldokumenteret fokus på fødevarerikkerhed og kvalitet har danske eksportører af andre landbrugs- og fødevarerprodukter de bedste forudsætninger at skabe lignende succeshistorier.

Ændringer i klimaet vil også få indflydelse på produktionsforholdene. Tiltagende knaphed på rent vand er blot en af de strukturelle udfordringer, som den kinesiske landbrugsproduktion må imødesee, og der vil fremover være stort behov for produkter og know-how fra agroindustrien til udvikling af den kinesiske produktion.

At klare sig på det vanskelige kinesiske marked kræver vilje til at yde en langsigtet indsats. Den danske landbrugs- og fødevarersektor repræsenterer helhedstænkning gennem hele værdikæden, og det unikke samarbejde mellem primærproducenter, virksomheder og myndigheder giver gode forudsætninger for adgang til det kinesiske marked. Mange lande står på spring for at udnytte mulighederne, og med den voksende kinesiske selvsikkerhed skal man være indstillet på at yde noget for at opnå markedsadgang. Til gengæld er potentialet, som det fremgår af de følgende sider, ikke til at tage fejl af.

Fakta om Kina

Med sine 9.640.821 kvadratkilometer er Kina det tredjestørste land i verden. I de seneste 20 år har Kina præsteret vækstrater på op mod 10 pct. om året. Kina blev i 2010 verdens næststørste økonomi, og overhalede dermed Japan. Analytikere forventer, at Kina vil kunne blive verdens største økonomi allerede i 2020.

Traditionelt har Kina været tættest befolket langs kysten, hvor millionbyerne Beijing, Shanghai og Hong Kong ligger. Beijing er Kinas politiske centrum, og det er herfra, den centrale regering styrer landet. Kinas kommunistiske parti blev dannet i 1920, og har siden 1949 styret landet som etpartistat. Landets nuværende præsident er Hu Jintao og premierministeren Wen Jiabao. De har begge siddet på deres respektive poster siden 2003, og forventes at gå af i 2012.

Som følge af Kinas stramme etbarnspolitik har landets befolkningstilvækst været sparsom de seneste årtier. I slutningen af 10'erne forventer man, at befolkningen når 1,4 milliarder mennesker. I 2030 vil befolkningens størrelse begynde at aftage. De kinesere, der kommer til verden, bliver til gengæld bedre og bedre uddannede. Analfabetismen er på retræte, og flere og flere får en lang videregående uddannelse. Ifølge Verdensbanken steg antallet af dimittender med en lang videregående uddannelse fra 5 mio. i 2005 til 7 mio. i 2008.

Faktaboks

Anførte data er fra 2009, med mindre andet er angivet.

Geografi

Hovedstad	Beijing
Areal	9.640.821 km ² (Danmark: 43.080 km ²)

Politik

Politisk styreform	Socialistisk folkerepublik
Præsident	Hu Jintao (siden 2003)
Premierminister	Wen Jiabao (siden 2003)

Befolkning

Befolkningsstørrelse	1,35 mia. indbyggere (Danmark: 5,5 mio. indbyggere)
Årlig befolkningstilvækst	0,51 pct. (Danmark: 0,65 pct.)
Sprog	Kinesisk – forskellige versioner heraf.
Valuta	Renminbi (100 Renminbi = 82,1 kr. pr. 1/3/2011)
Urbaniseringsgrad	44 pct.

Økonomi

BNP	2.938 mia. US\$
Sektorsammensætning	Landbrug: 10,3 pct. Industri: 46,3 pct. Service: 43,4 pct.
BNP pr. indbygger	2.206 US\$
Vækst i BNP	9,1 pct.
Eksport	1.143 mia. US\$
Import	903 mia. US\$
Medlemskab af WTO	Siden 2001.
Inflation	3,2 pct.

Bemærkninger

Idet en del af Kinas økonomi og produktion kun i begrænset omfang registreres, er mange statistikker for Kina, udarbejdet på baggrund af estimater. Statistikkerne kan også bære præg af de aktuelle politiske målsætninger. Ved brug af kinesiske importtal skal man endvidere være opmærksom på, at ommærkning af nationaliteten på importerede varer kan forekomme, især med varer, der er importeret gennem Hong Kong til Kina. Disse forhold medfører en vis usikkerhed.

Kilde: World Fact Book, UM

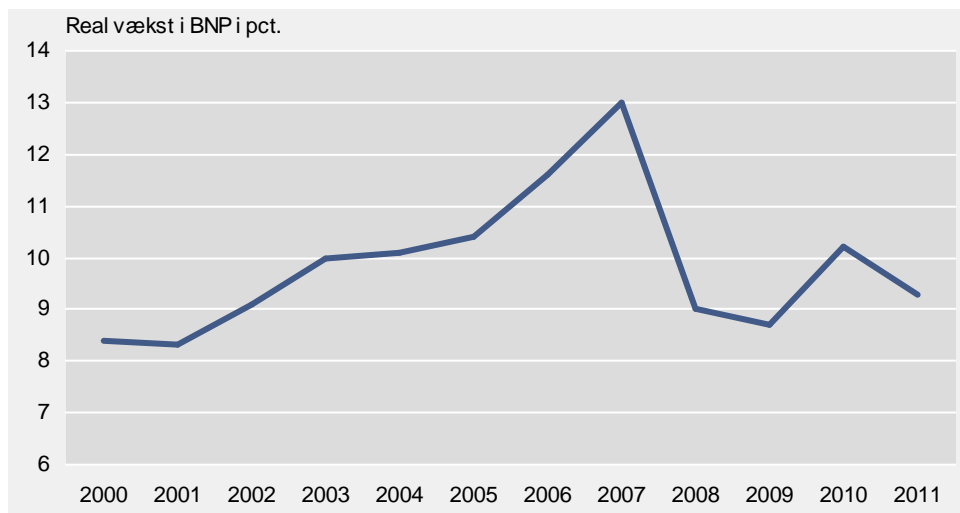
Politisk udvikling

I forhold til verdens øvrige vækstmarkeder skiller Kina sig ud ved styreformen, den såkaldte "socialisme med særlige kinesiske kendetegn." Siden Deng Xiaoping i 1978 iværksatte reformer, er økonomien gradvis blevet åbnet for international samhandel og investeringer, og landet er siden 2001 medlem af WTO. Økonomien opererer dog fortsat inden for en forholdsvis rigid politisk ramme, og størstedelen af landets virksomheder er enten direkte eller indirekte kontrolleret af kommunistpartiet. På mange måder kan landets styre betegnes som autoritært, og der er stærke restriktioner på områder som ytringsfrihed, religionsfrihed og retten til at få børn.

Økonomisk udvikling

Gennem de seneste to årtier har Kina oplevet gennemsnitlige årlige vækstrater på ca. 10 pct. om året, og samhandlen med udlandet er vokset endnu stærkere.

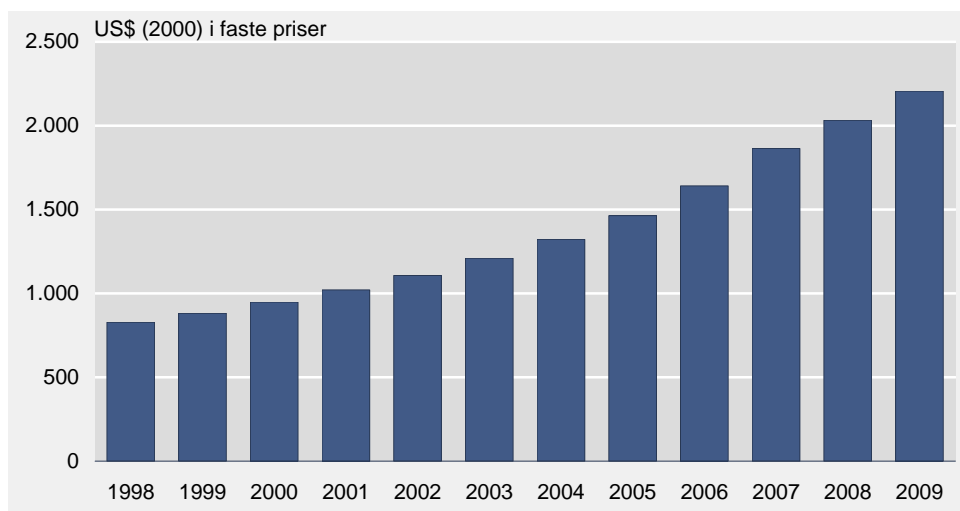
Figur 1. Kinas årlige vækst i BNP

Kilde: OECD

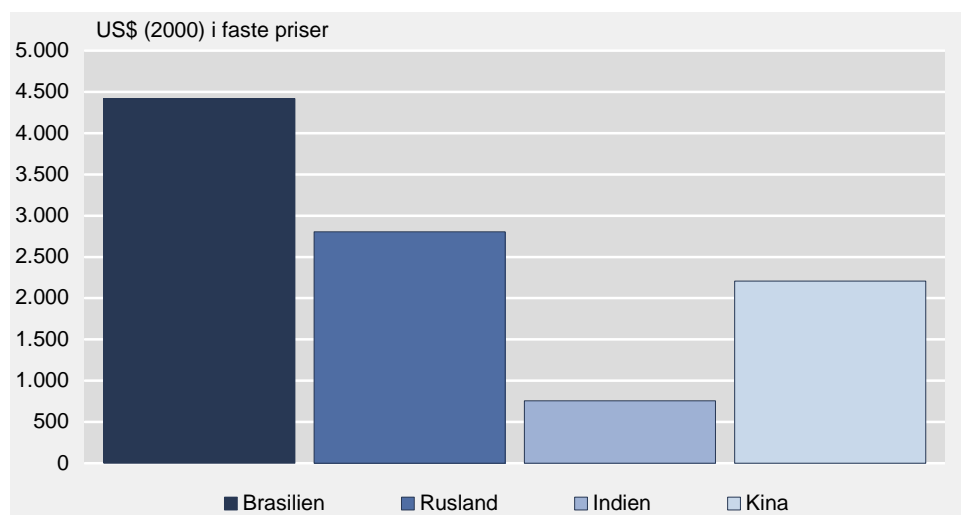
Kina overhalede i efteråret 2010 Japan som verdens næststørste økonomi efter USA. Man regner med, at landets økonomi om 10 år vil være lige så stor som USA's. Trods et meget højt investeringsniveau har Kina store overskud på betalingsbalancen. Ud fra en vurdering af de økonomiske forudsætninger for vækst – demografi, infrastruktur, politisk stabilitet og reformvillighed, offentlige finanser, uddannelsesniveau, det udviklingsmæssige stadie m.v. – tegner der sig gode forudsætninger for fortsat høj vækst i Kina i en længere årrække. IMF forventer, at væksten i de kommende år fortsat vil være 9-10 pct., mens den seneste kinesiske femårsplan taler om behovet for at dæmpe væksten til omkring 7 pct.

Figur 2. BNP pr. indbygger i Kina

Kilde: Verdensbanken

Figur 3. BNP pr. indbygger i BRIK, 2009

Kilde: Verdensbanken

Blandt BRIK-landene ligger Kina lavere end Brasilien og Rusland i BNP pr. indbygger. I 2009 nåede BNP pr. indbygger 2.200 US\$, hvilket er mere end en fordobling siden 1998. Befolkningsandelen som lever under Verdensbankens fattigdomsgrænse på 2 US\$ om dagen er faldet fra 60 pct. i 1978 til 7 pct. i 2007.

Kineserne opsparer gennemsnitligt 32 pct. af deres disponible indkomst. Til sammenligning er det tilsvarende tal 3,5 pct. i USA. Hovedårsagen er angiveligt, at niveauet for social sikring i Kina er minimalt, hvilket gør, at indbyggerne er mere tilbageholdende med forbrug. Der iværksættes i disse år en gradvis udbygning af det sociale sikkerhedsnet, hvilket kan være med til at stimulere det indenlandske forbrug.

Prisudviklingen på fødevarer

Den kinesiske centralbank foretager hvert år en undersøgelse af kinesernes tilfredshed med prisudviklingen. Siden undersøgelsen blev iværksat i 1999, har utilfredsheden aldrig været højere end i fjerde kvartal 2010, hvor 74 pct. mente, at priserne var nået et uacceptabelt højt niveau. Hovedårsagen er formodentlig prisudviklingen på grøntsager. I 2010 var grøntsager over 30 pct. dyrere end året før, hovedsageligt pga. en dårlig høst.

Fødevarerpriserne udgør et stadigt voksende problem. Den senest noterede prisundersøgelse viser en stigning på 11,5 pct. i april 2011, i forhold til samme måned sidste år. Centralregeringen har ellers forsøgt at kompensere ved med tilskud til landbruget og frasalg af reserver af majs og sukker. Det har givet prisfald på kål, men prisen på kød, frugt og mejeriprodukter er stadig så høj, at mange forbrugere må vælge det fra. Man frygter derfor spekulation i fødevarerpriserne, og salg af futures inden for landbrug pålægges flere gebyrer for at undgå spekulation i råvarepriserne.

Infrastrukturelle udfordringer

Kina har store behov for investeringer i infrastruktur. Der er foretaget store investeringer i kystområderne, men i takt med at velstanden breder sig til de vestlige egne af Kina, bliver behovet for en tilsvarende opgradering også nødvendig.

Under finanskrisen iværksatte Kina en investeringsplan, som har medført, at investeringer i infrastruktur nu udgør 15 pct. af Kinas BNP. Antallet af asfalterede veje steg fra 44 pct. i 2007 til 54 pct. i 2009, og der er gennemført omfattende investeringer i lufthavne og højhastighedsjernbaner. Flere kritikere har imidlertid påpeget, at investeringerne ikke altid foretages, der hvor der er det største behov, og at den basale infrastruktur stadig er mangelfuld. Hertil kommer kulturelle og sproglige forskelle samt administrative barrierer i forbindelse med transport af varer mellem provinser. Endvidere er vandmiljøet under stor belastning, og der er vandmangel i mange områder, især Nordkina. Der er derfor i dette årti afsat ca. 600 mia. US\$ til opgradering af vandinfrastrukturen.

Kina og finanskrisen

Den lange periode med høj vækst i Kina har skabt grobund for den overbevisning, at landets økonomi er "afkoblet" fra globale økonomiske kriser. Kina blev da heller ikke ramt særligt hårdt af finanskrisen i første omgang, men i slutningen af 2008 blev den makroøkonomiske situation dog forringet. De kinesiske myndigheder greb ind og gennemførte en vækstpakke til en værdi af 586 mia. US\$, svarende til 14 pct. af BNP i 2008. Ved hjælp af vækstpakken og markante rentenedsættelser lykkedes det at stimulere den indenlandske økonomi, så væksten i 2009 blev på 8,5 pct.

Trods væksten har krisen alligevel blotlagt, at store dele af den kinesiske økonomi er afhængig af globale konjunkturer. Eksporten blev eksempelvis hårdt ramt, hvilket afspejlede sig i et markant fald i industriproduktionen og deraf følgende arbejdsløshed.

Kinas fremtidige udfordringer

Bag de høje vækstrater ligger en politisk prioritering af vækst som forudsætning for social stabilitet. Denne strategi kan imidlertid føre til høj inflation samt en risiko for aktivbobler. Vækststrategien har nedprioriteret opbygningen af det sociale sikkerhedsnet, der er så godt som ikke-eksisterende. Det samme gælder reglerne om bæredygtig produktion, der sikrer miljøet, sikkerhed og corporate governance-reguleringer. Vandmangel, luftforurening, forurening af floder samt et ineffektivt energiforbrug gør, at Kina i dag står over for nogle alvorlige ressource- og miljømæssige udfordringer. Blandt andet derfor har Kina sat sig for at reducere CO₂-udledningen i forhold til BNP med 45 pct. inden 2020.

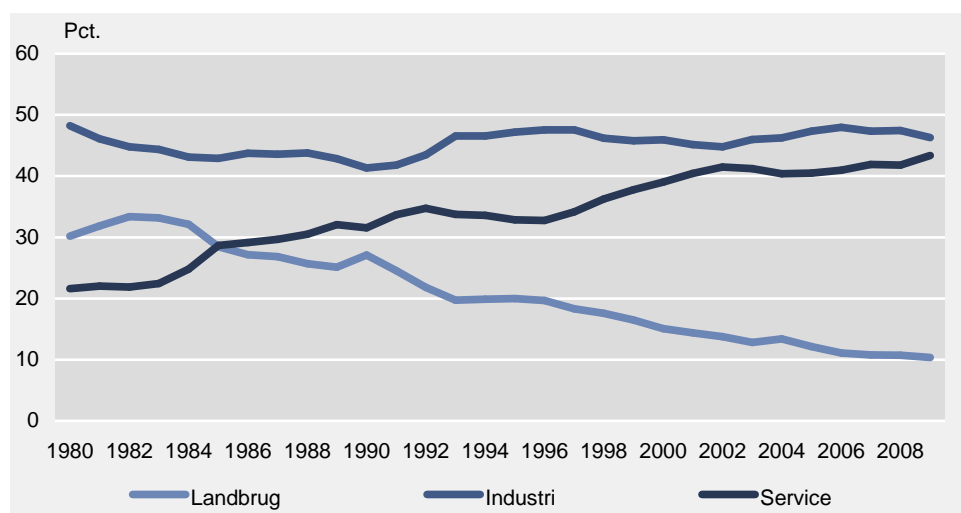
Landbrugssektoren

Landbrugets betydning

Kinas landbrugsareal udgør kun 15 pct. af det samlede areal eller ca. 121 mio. hektar. Det er ca. 50 gange større end det danske landbrugsareal. Fordeles landbrugsarealet mellem de 1,3 mia. kinesiske indbyggere, er der i gennemsnit under 0,1 hektar pr. indbygger. Det svarer til 40 pct. af det gennemsnitlige landbrugsareal pr. indbygger på verdensplan. I Danmark er der 0,4 hektar per indbygger. Alt i alt har Kina ca. 7 pct. af verdens landbrugsareal.

Kina dækker fem klimazoner. Det medfører en varieret produktion af fødevarer og forskellige vækstforhold for landmændene. Eksempelvis produceres 20 forskellige slags svin og titusindvis af kornsorter og frugter. De fem mest udbredte produktioner af fødevarer er ris, majs, grøntsager, sukkerrør og hvede. Svinekød er placeret på en niendeplads, som den eneste type kød blandt de tyve største fødevarerprodukter. I forhold til værdien af fødevarerproduktionen er top fem svinekød, ris, grøntsager, æg og hvede.

Figur 4. Sektorers bidrag til BNP

Kilde: Verdensbanken

Siden 1982 har landbrugets betydning for den kinesiske økonomi været dalende. I 2009 bidrog landbrugssektoren med godt 10 pct. til den samlede kinesiske økonomi, mens den beskæftigede ca. 40 pct. af arbejdsstyrken. Det lille bidrag fra landbruget, på trods af dets høje beskæftigelse, skyldes den lave produktivitet i landbrugssektoren. Desuden er den samlede økonomi vokset markant, mens landbruget er vokset i langt mindre. Væksten findes især i servicesektoren, som i 2009 bidrog med 43 pct., hvilket er på næsten samme niveau som industrien, der udgjorde 46 pct. af BNP. Landbrugsvarers andel af eksporten har været faldende gennem mange år. Det skyldes dels en stigning i den indenlandske efterspørgsel, og dels at eksporten af andre varer, er steget relativt mere.

Kinas landbrugspolitik

Som et led i optagelsesprocessen i WTO i 2001 var Kina nødsaget til at sænke landbrugsstøtten og åbne de hjemlige markeder for international handel. Siden optagelsen i WTO er tempoet for reformer mod en markedsorienteret udvikling faldet. For nogle sektorer er udviklingen helt gået i stå. Landbrugsstøtten gives hovedsageligt som beskyttelse mod verdensmarkedet, og som tilskud til input i produktionen. Disse to former for landbrugsstøtte er forstyrrende for markedsmekanismerne, og giver ubalance i incitamenterne til produktion og forbrug af input

Landbrugsproduktionen er og kommer under pres

Det kinesiske landbrugsministerium prioriterer langsigtede investeringer i landbruget, men hvorvidt de regionale myndigheder faktisk gennemfører denne politik, er mere usikkert. Et af Kinas største fremtidige problemer bliver at opretholde en høj selvforsyningsgrad på en række strategiske fødevarer. Det bliver vanskeligt, fordi Kina har begrænset landbrugsjord og navnlig knappe vandressourcer. Da efterspørgslen efter fødevarer forventes at stige hurtigere end produktionen i Kina, vil der i fremtiden være et stigende importbehov for fødevarer i Kina. Der er samtidig tiltag til at opbygge en egenproduktion af kød ved hjælp af import af agroindustrielle løsninger m.v.

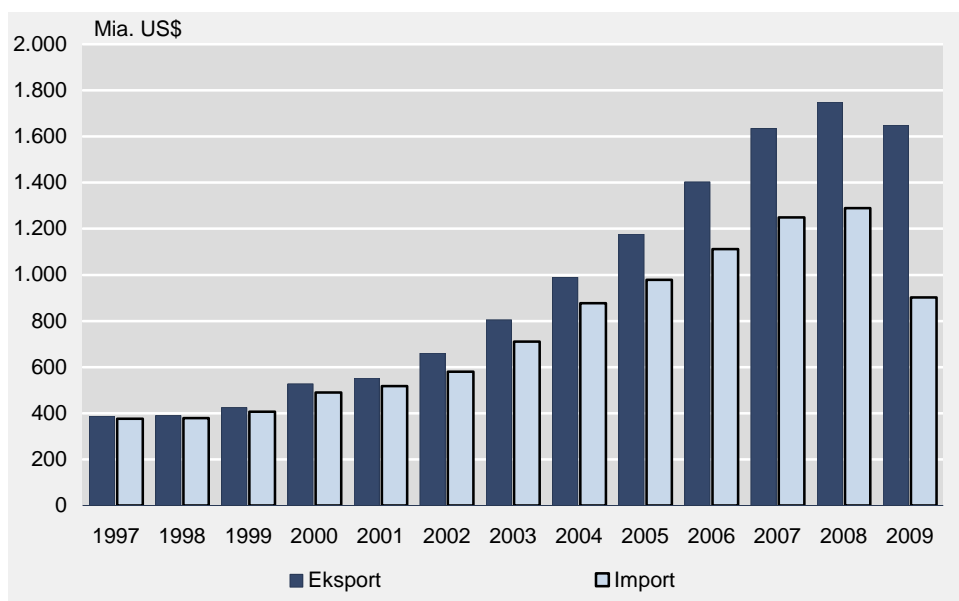
Strukturen hindrer konsolidering

Mange landmænd i Kina er subsistenslandmænd, der kun producerer til eget forbrug. Høje fødevarerpriser gavner ikke direkte disse landmænd. Kinesisk landbrug er generelt ikke gearret til storproduktion, og det er ikke muligt for de kinesiske bønder at optage lån i deres ejendomme, da de i realiteten kun har brugsretten til dem. Landreformen, som indførtes i 2009, gav landbefolkningen mulighed for at handle med deres rettigheder til jord, hvilket havde til hensigt at øge stordrift i Kina, og der er indført inputstøtteordninger, som gør det billigere for landmænd at anvende maskiner, såsæd og kemikalier. Udviklingen går imidlertid langsomt. På det animalske område finder omkring halvdelen af den kinesiske svinekødsproduktion sted i små enheder med mindre end 50 svin pr. år. De leveres til dårligt udstyrede slagterier uden inspektion og med ringe fødevarer sikkerhed. Kun 20 pct. af produktionen sker fra store enheder.

Kina og den internationale handel

Siden slutningen af 1990'erne har Kinas udenrigshandel været støt stigende. Eksporten er mere end tredoblet, og importen er fordoblet frem til 2008. Den solide eksportvækst skyldes foruden store udenlandske investeringer lave lønomkostninger, fjernelse af handelsbarrierer og en lav valutakurs. I 2010 løsnede man efter internationalt pres op for den hidtidige fastkurspolitik, men kursen er stadig lav i den kinesiske eksports favør.

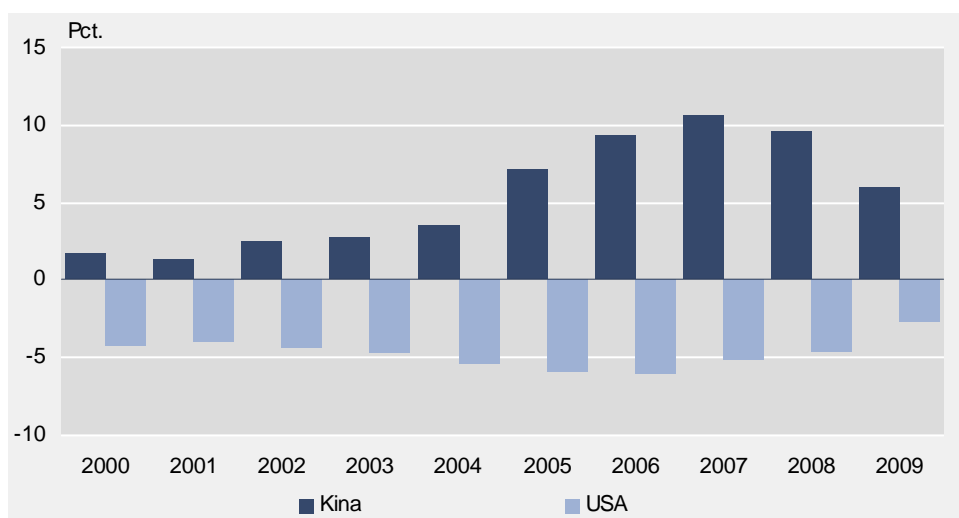
Figur 5. Kinas eksport og import (inkl. Hongkong og Macau)

Kilde: Verdensbanken

Vidste du, at... man skal inkludere tal fra Hongkong og Macau i Kinas udenrigshandelstal? Et af verdens største handelsknudepunkter er netop Hongkong, og en væsentlig del af Kinas import kommer derfor igennem Hongkong. Ligeledes rummer Hongkong og Macau koncentreret købekraft, og er derfor hovedaftagere af danske luksusvarer, som eksempelvis pels af mink.

Figur 6. Handelsbalancen mellem Kina og USA, pct. af BNP

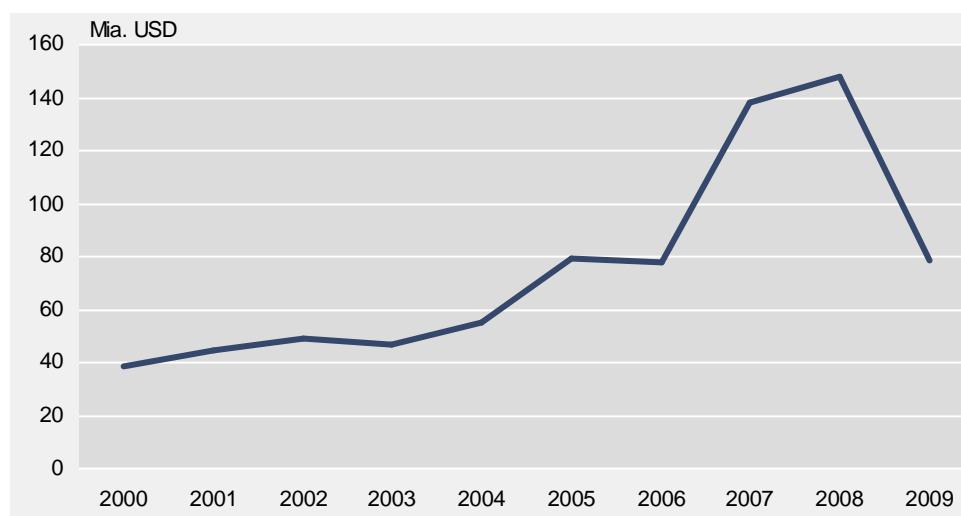
Kilde: USDA

Vidste du at... Kina er storimportør af specialprodukter fra svin, herunder danske delikatesser såsom griseører, -tæer, -maver, -indvolde og lign.?

Direkte udenlandske investeringer

Med Deng Xiaopings reformer i slutningen af 1970'erne bragte direkte udenlandske investeringer ny teknologi og forbedrede produktionsfaciliteter til landet. Betingelsen var, at den lokale befolkning kunne drage nytte af de udenlandske investeringer i form af arbejde eller forbedret levestandard. Det gør sig stadig gældende i dag, eksempelvis er der minimumskrav til andel af kinesiske ansatte

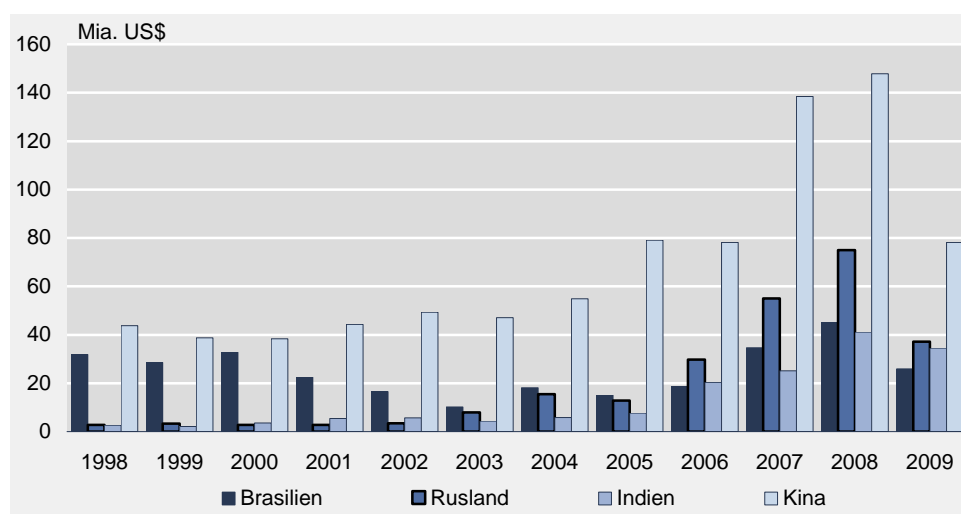
Figur 7. Direkte udenlandske investeringer i Kina

Kilde: Verdensbanken

Konkret er den kinesiske vækst især drevet af investeringer i infrastruktur, produktionsapparat, byggesektoren samt eksport. Det har medført, at Kina nu eksporterer mere end Tyskland.

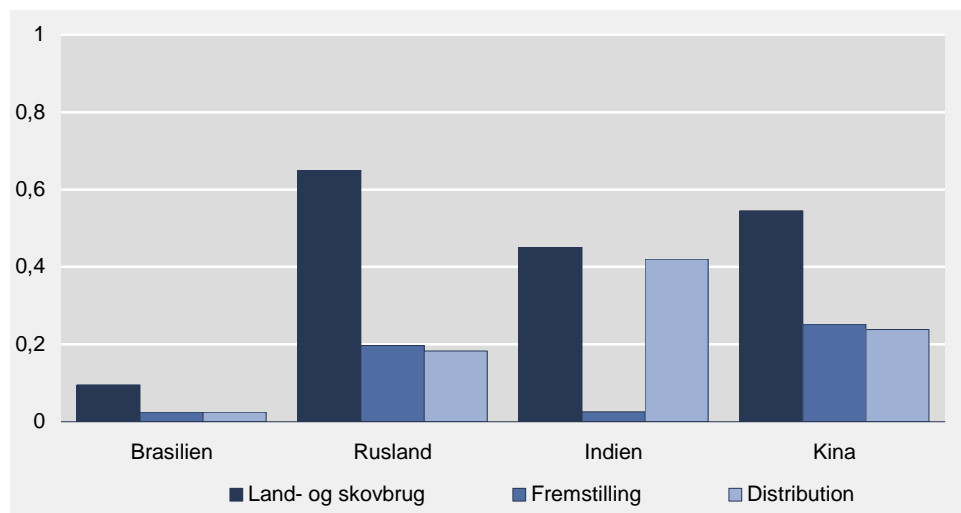
Figur 8. Direkte udenlandske investeringer i BRIK

Kilde: Verdensbanken

Når man sammenholder landet med de øvrige BRIK-lande, ligger Kina på en absolut førsteplads, hvad angår udenlandske direkte investeringer. Både Brasilien, Indien og Rusland er stadig relativt protektionistiske i forhold til deres indenlandske produktion, hvilket besværliggør udenlandske investeringer. OECD's indeks for restriktioner forbundet med direkte udenlandske investeringer afslører imidlertid et forholdsvis højt restriktionsniveau inden for land- og skovbrug. Baggrunden er blandt andet, at Kina historisk har promoveret udenlandske investeringer i især fremstillingssektoren, mens landbruget har haft lavere prioritet. Det er således ikke muligt for private at eje jord i Kina; enten er jorden ejet af kollektive enheder (uden for byerne) eller af staten (i byerne).

Figur 9. Indeks for restriktioner forbundet med direkte udenlandske investeringer

Anm.: Indekset sammenvæjer landenes formelle restriktioner for FDI. En score på 1 udtrykker mange restriktioner, og en score på 0 ingen restriktioner.

Kilde: OECD

EU's og Kinas samhandel

Handlen mellem EU og Kina er tiltaget de seneste år, og Kina er EU's næststørste handelspartner, kun overgået af USA. Samlet set er EU den største importør af kinesiske varer og dermed Kinas største handelspartner.

På trods af at mere end halvdelen af Kinas eksportvarer produceres af virksomheder, som ejes af udenlandske investorer, er europæisk ejede virksomheder ikke udbredt i samme grad som for eksempel amerikanske. EU eksporterede og importerede varer fra Kina for henholdsvis 81,7 mia. € og 214,7 mia. €, hvilket bidrager negativt med 133 mia. € til handelsbalancen. Servicesektoren bidrager med et positivt handelsoverskud på 5 mia. €, da EU eksporterede og importerede for henholdsvis 18 mia. € og 13 mia. €. Virksomheder fra EU investerede 5,3 mia. € i Kina. De kinesiske investeringer i EU beløb sig til 0,3 mia. €.

Tættere partnerskab mellem Kina og EU

I 2006 vedtog EU-kommissionen en ny Kina-strategi som lagde op til større accept af kinesiske varer på det europæiske marked, mens man fra politisk side opfordrede Kina til en gensidig retfærdig handel. Forhandlingerne med Kina foregår stadigvæk, og når der er opnået en endelig aftale, skal den afløse aftalen mellem EU og Kina fra 1985. EU var en varm fortalere for Kinas optagelse i WTO i 2001, og anså det som et skridt i den rigtige retning i forhold til integrationen af Kina i den globale økonomi. Efterfølgen-

de har Kina foretaget drastiske reduktioner i toldbarriererne på mange områder, men der er stadigvæk nogle områder, som kræver forbedring, ifølge EU. I den anledning har EU benyttet sig af WTO til forhandlinger om emner som krænkelser af patenter, ulovlig støtte af sektorer og ulovlige handelsbarrierer.

Faktaboks: Handel mellem EU & Kina

Import

Samlet importerede EU for 214,7 mia. euro fra Kina i 2009, eksklusiv importen af service, som beløb sig til 13,1 mia. euro. Nedenfor ses de fem væsentligste produkter. Tallene viser, hvor meget de enkelte produkter udgør af den totale import fra Kina i 2009.

Maskiner og transportmidler	47,5 %
Bearbejdede varer	45,1 %
Kemikalier	3,2 %
Landbrugsvarer	1,5 %
Råstoffer	0,9 %

Eksport

Samlet eksporterede EU for 81,6 mia. euro til Kina i 2009, eksklusiv eksporten af service, som beløb sig til 18 mia. euro. Nedenfor ses de fem væsentligste produkter. Tallene viser, hvor meget de enkelte produkter udgør af den totale eksport til Kina.

Maskiner og transportmidler	58,1 %
Kemikalier og kemiske produkter	11,7 %
Bearbejdede varer	17,6 %
Råstoffer	7,0 %
Landbrugsvarer	1,2 %

Kilde: Eurostat

Forbrug, middelklassen og detailhandel

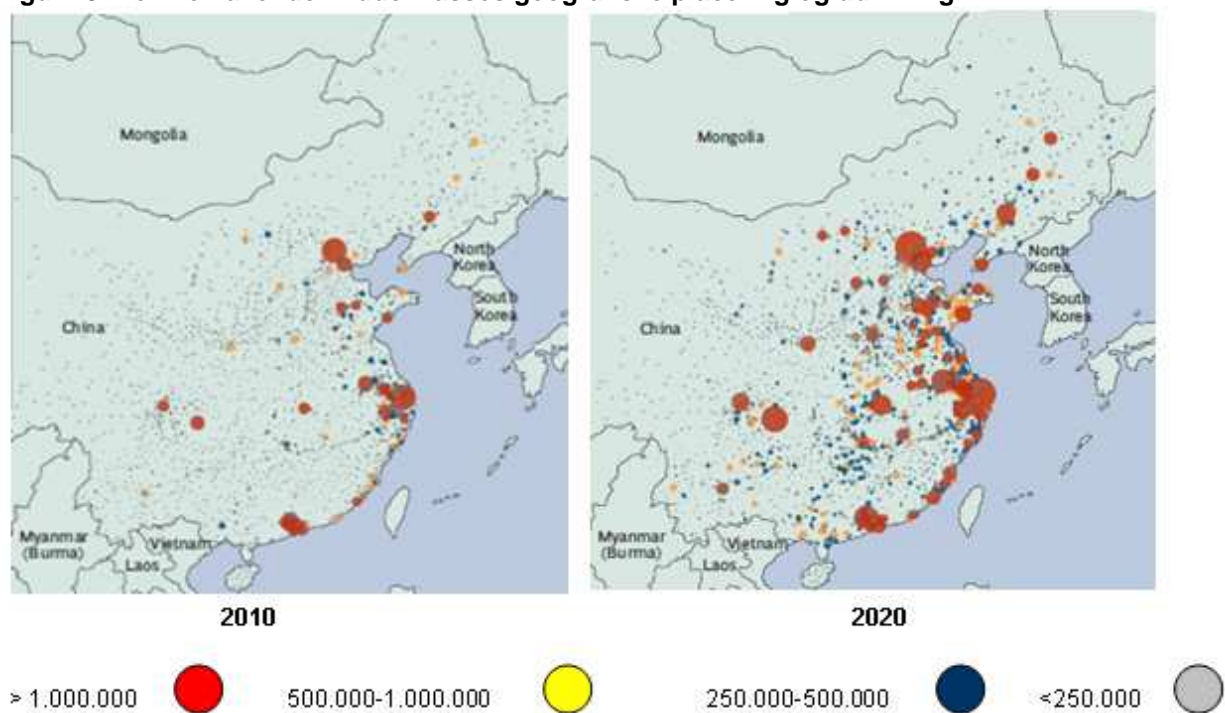
Husstandsindkomsterne i byerne vokser i snit 9 pct. om året, og forbruget vokser med ca. 11 pct. om året. I forhold til BNP er forbrugsandelen imidlertid faldet fra 46,1 pct. til 35,6 pct. i det seneste årti, idet investeringer nu udgør en langt større del. En større vækst i forbruget forventes i de kommende 5-10 år som følge af fortsat urbanisering, højere lønninger og opbygningen af et socialt sikkerhedsnet. Udviklingen i forbruget af europæiske luksusvarer peger i retning af en markant betalingsvillighed blandt de rige kinesiske forbrugere. Det er endnu en faktor, som gør det kinesiske marked attraktivt for udenlandske virksomheder.

Middelklassen i Kina

I 2010 tilhørte ca. 48 millioner kinesiske husstande middelklassen med en husstandsindkomst over 45.000 danske kroner. Boston Consulting Group vurderer¹, at antallet af middelklassehusstande i Kina vil stige til 134 mio. i 2020. I personer er det 148 millioner i 2010, stigende til 415 millioner i 2020. Det vil give en stadig større del af de kinesiske forbrugere mulighed for at omlægge deres forbrug, så det i højere grad ligner det vestlige med fokus på kvalitet, internationale brands m.v. I 2010 var størstedelen af de velhavende forbrugere placeret langs østkysten, mens de i 2020 vil i større grad vil være udbredt til de vestlige regioner.

Figur 10. Den velhavende middelklasses geografiske placering og udvikling

Kilde: Boston Consulting Group

Indkomsterne er ifølge det nationale kinesiske statistikbureau 3,3 gange større i byerne end på landet. Mange kinesere vandrer fra land til by, i håbet om arbejde og en bedre levestandard. Denne udvikling vil fortsætte, så længe der fra centralt hold overvejende er fokus på vækst i byerne frem for udvikling af de områder, der typisk producerer fødevarer til byerne. Selvom uligheden er stor og voksende, og selvom væksten i altoverskyggende grad foregår i begrænsede egne af landet, så er der tale om markant velstandsfremgang for mange millioner mennesker.

Stor betalingsvillighed blandt de kinesiske forbrugere

Udviklingen i efterspørgsel på europæiske luksusvarer peger i retning af, at Kina vil overhale Japan som det største luksusmarked i verden i 2015. En del af forklaringen er, at de kinesiske forbrugere lægger stor vægt på at signalere succes og social status med deres indkøb og forbrug. Eksempelvis køber kineserne så mange tyske luksusbiler, at det en overgang har været medvirkende til vendingen i tysk økonomi. Mercedes, BMW og Audi oplevede alle nærmest lodrette salgskurver, med et fordoblet salgstal i 2009. Vinproducenterne oplever også stigende salgstal til Kina. I 2010 steg eksporten af Bordeauxvine med 67 pct., hvorved landet nu er den største aftager af Bordeauxvin i verden, kun overgået af Frankrig selv.

I takt med at middelklassen forøges og rammebetingelserne for detailbranchen forbedres forventes høj vækst i detailsektoren. Tabellen nedenfor viser udviklingen i efterspørgslen på fødevarer i de seneste år, og den forventede udvikling i de kommende år.

Nøgletal for middelklassens udvikling i den kinesiske økonomi

- I 2009 var 46 pct. af kineserne byboere. I 2025 vil dette tal være vokset til 62 pct.
- Ca. 30 pct. af de kinesiske husstande havde middelklasselevestandarder i 2005. I 2025 vil dette tal være steget til 87 pct.
- Husstandenes indkomster i byerne vokser i snit 9 pct. om året. Forbruget vokser med ca. 11 pct. om året.
- Andelen af indkomst der gik til opsparing var i 2009 37 pct. Dette tal vil falde til 21 pct. i 2025.
- I 2010 udgjorde privatforbruget 36 pct. af BNP. Det svarer til 5.559 mia. kr.
- Andelen af indkomst brugt på fødevarer vil falde fra 30 pct. i 2010, til 17 pct. i 2025. Samtidig vil andelen af forbrug, der går til shopping stige fra 33 pct. til 44 pct.¹.
- Den gennemsnitlige disponible indkomst pr. indbygger var 22.200 kr. i faste priser i 2010¹.
- Middelklasseforbrugeren tjener mere end 60.000 yuan om året, hvilket svarer til ca. 45.000 kr.
- Middelklassehusholdningerne i byerne vil i 2025 forbruge for 14,6 billioner kroner.
- Kinesernes fødevarerforbrug anslås at stige med knap 7 pct. om året frem til 2025.

Kilde: McKinsey

Table 1. Forventet vækst i efterspørgsel: Fødevarer, drikkevarer og tobak

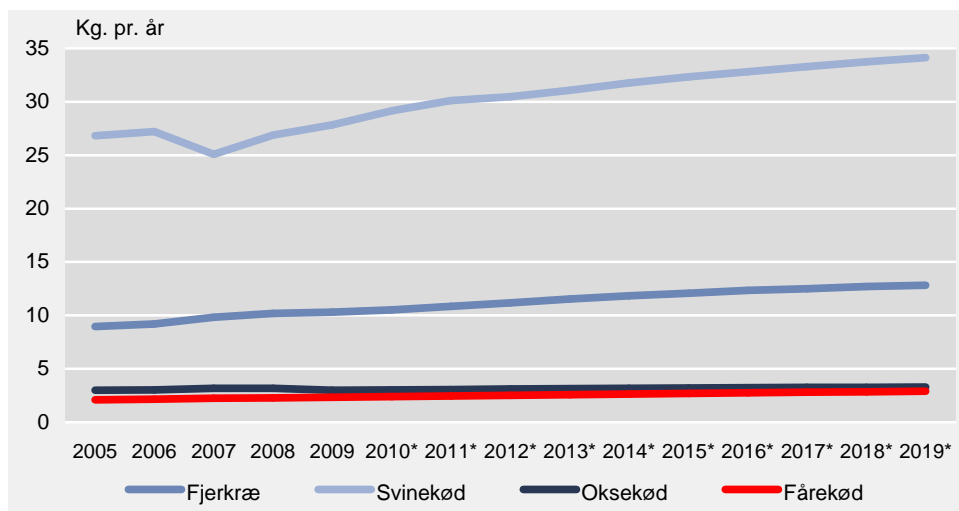
2007	2008	2009	2010*	2011*	2012*	2013*	2014*
-0,5 %	5,2 %	6,9 %	6,0 %	5,7 %	5,2 %	5,6 %	5,9 %

Kilde: IGD Retail Analysis

Kinesernes forbrug af kød vokser

I Kina bliver kød stadig betragtet som en luksusvare, hvilket også afspejles i forbruget. Velstandsstigningen har primært fundet sted i de større byer, og det er her, de største ændringer i efterspørgslen kan påvises. Således har bybefolkningen et markant højere forbrug af kød end befolkningen på landet.

Figur 11. Kødfordbrug pr. indbygger

Anm.: Data for årstal markeret med * er estimerede
Kilde: OECD

I 2009 spiste en kineser gennemsnitligt 43,5 kg. kød. Forbruget er fordelt således, at byboerne fortærer næsten dobbelt så meget som befolkningen på landet. Forbruget blandt byboerne er vokset markant i det seneste årti. De øvrige dele af Kina forventes at følge samme udvikling som byboerne i de kommende år. Det gennemsnitlige årlige forbrug af kød forventes derfor at vokse med 10 kg til 53,5 kg i 2019

Det skal bemærkes, at mindre velhavende kinesere er forholdsvis prisfølsomme i sammenligning med vestlige forbrugere, fordi mad stadig fylder relativt meget på den enkeltes budget. Det medfører en høj grad af substitution af varer, når konjunkturerne og priserne svinger, hvilket kan gøre det kinesiske fødevaremarked mere uforudsigeligt end vestlige markeder.

Vidste du, at... i dag finder halvdelen af ølforbruget i Asien sted i Kina, og 50 pct. af verdens efterspørgsel efter øl forventes at komme fra Kina indenfor det kommende årti?

Det kinesiske detaillandskab

En kinesisk storbyhusmor vil sandsynligvis købe ind på det lokale marked, men bybefolkningen køber i stigende grad ind i supermarkeder og indkøbscentre.

Tabel 2. Udvikling i detail- og dagligvareomsætningen i Kina

	2006	2007	2008	2009	2010
Total detailomsætning (mia. USD)	815	1.016	1.351	1.580	1.827
Total dagligvareomsætning (mia. USD)	411	492	612	650	731
Dagligvareomsætning som % af detailomsætning	50,4	48,3	45,3	41,2	40,0

Kilde: IGD Retail Analysis

I 1995 åbnede Carrefour sit første hypermarked i Kina, og indledte dermed internationaliseringen af det kinesiske detailmarked. I december 2004 blev det tilladt for udenlandske firmaer at have 100 pct. ejerskab i kinesiske virksomheder. Dereguleringen var én af betingelserne for Kinas medlemskab af WTO, og med implementeringen startede en massiv tilstrømning af udenlandske fødevarer virksomheder og supermarkeds kæder til det kinesiske marked, herunder Nestlé, Danone og Tesco.

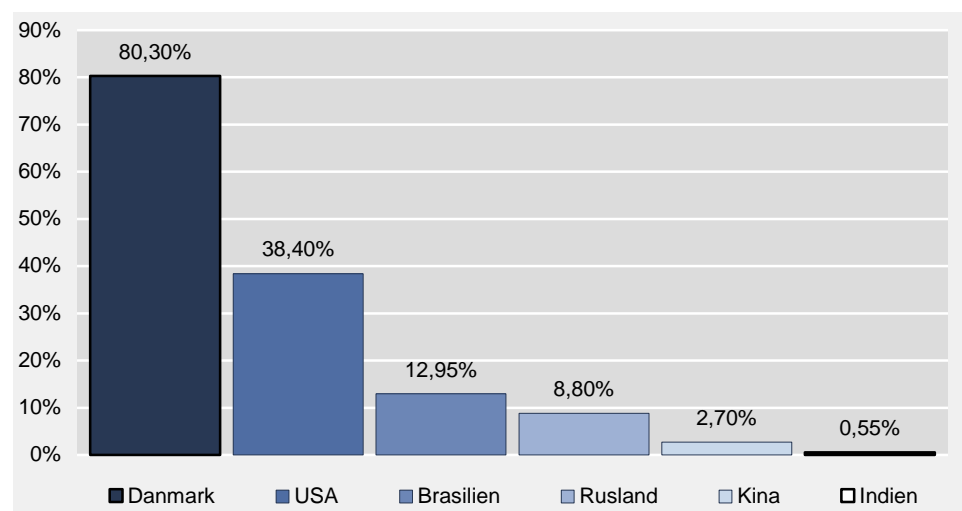
Tabel 3. Markedskoncentrationen med de største aktører i Kina

Virksomhed	Omsætning (mio. US\$)	Antal butikker	Markedsandel
Wal-Mart	7.465	275	1,1 %
Auchan	6.073	157	0,9 %
Carrefour China	4.623	516	0,7 %
Lianhua	3.495	4.930	0,5 %
Wu Mart	1.537	469	0,2 %
Tesco China	1.328	88	0,2 %
Seven & I Holdings	954	105	0,1 %
Lotte Shopping	734	76	0,1 %
Shanghai Hualian Lawson	512	316	0,1 %
ParknShop (AS Watson)	456	53	0,1 %

Kilde: IGD Retail Analysis

Kinas detailmarked er fortsat meget fragmenteret, og udgøres af mange små og mellemstore aktører. I 2008 var der ca. 550.000 detailvirksomheder med gennemsnitligt 15 ansatte. Fragmenteringen afspejles også i markedets koncentration, hvor de fem største supermarkeder tilsammen blot står for 3,4 pct. af den samlede detailomsætning i Kina. Til sammenligning er detailmarkedet i Vesten, ikke mindst i Danmark, domineret af få, men store kæder. Den tilsvarende strukturudvikling i Kina er langsom, men retningen er entydig. Moderne detailforretninger har fortsat et større behov for pålidelige leverandører med kvalitetsprodukter og fødevarer sikkerheden i orden. Det kan typisk kun sikres gennem store leverandører eller import.

Figur 12. Markedsandel for de 5 største detailhandelskæder, 2009

Kilde: IGD Retail Analysis

Siden liberaliseringen af detailmarkedet har de største virksomheders strategi i høj grad været præget af konsolidering. Eksempelvis har Wal-Mart overtaget den tidligere kinesisk - ejede detailgigant, Trust Mart. Som i mange andre BRIK-lande er uorganiske vækststrategier såsom opkøb meget populære, da de giver mulighed for at øge markedsandele hurtigt og trække på organisationens eksisterende viden om det lokale marked.

Trends i detailsektoren

Internet som salgsplatform

Alternative detailformater vinder frem, i takt med at flere virksomheder afprøver multikanalstrategier. Det forventes, at internetsalg vil blive det næste store vækstmarked inden for kinesisk detailhandel. Procentuelt er kineserne endnu bagefter det største vestlige marked, USA, når det kommer til antallet af internetbrugere, men i absolutte tal har ingen lande flere internetbrugere end Kina. I 2009 var der omtrent 384 mio. internetbrugere. Til sammenligning var der 248 mio. internetbrugere i USA. Selvom en tredjedel af den kinesiske befolkning bruger computere jævnlige, estimeres det, at kun omkring 33 pct. af disse brugere shopper online. I første halvdel af 2010 steg detailomsætningen fra onlineplatforme med 60 pct. sammenholdt med året før. Den amerikanske detailkæde Wal-Mart ser potentiale i denne udvikling, og har iværksat en onlineplatform til salg af dagligvarer, faciliteret gennem opkøb af den kinesiske hjemmeside 360buy.com. Værdien af platformen er tæt på 500 mio. US\$. Tesco har ligeledes planer om at træde ind på Kinas online-marked.

Brands og private labels

Som følge af den finansielle afmatning og de volatile fødevarerpriser, er konkurrencen på dagligvaremarkedet i høj grad fokuseret på pris. Derfor er private labels' popularitet vokset væsentligt i de senere år. Årsagen til at private labels ikke helt har fundet fodfæste, er, at de brand-bevidste kinesiske forbrugere ikke har fuld tillid til varernes kvalitet. Mange forbrugere betragter brandede produkter som bedre køb. Endvidere er status og prestige forbundet med produkterne meget vigtigt. Ca. 71 pct. af de kinesiske forbrugere mener, at de ved indkøb er mest tilbøjelige til at vælge brands, der får dem til at fremstå succesfulde.

Økologi, kvalitet og fødevarerikkerhed

I kontrast til de prisbevidste kinesere, er der i disse år en markant voksende gruppe af velhavende kinesere som ønsker at forbedre deres livsstil gennem tilegnelsen af vestlige forbrugsmønstre. Sundhed, herunder et øget fokus på kvalitet og fødevarerikkerhed, er vundet frem som trend, og blandt middelklassen og den økonomiske elite vokser efterspørgslen for økologiske varer markant.

Vidste du, at... der er mere end 500 økologiske produktgrupper, og Kina har verdens fjerdestørste forbrug af økologi? Den økologiske forbruger kommer primært fra den voksende klasse af rige byboere, og der findes luksussupermarkeder og økologiske butikskæder med onlineshops og udbringning.

Flere fødevarer forarbejdes inden salg

Efterspørgslen efter forarbejdede fødevarer er steget, og forventes at stige yderligere. Traditionelt er kinesisk mad lavet fra bunden, men i dag er ca. 30 pct. af de fødevarer, der sælges i Kina forarbejdede. Det er stadig markant mindre end i Vesten, hvor næsten 80 pct. af fødevarerne sælges mere eller mindre

forarbejdet. Tendensen er imidlertid, at befolkningen i byerne i højere grad efterspørger hurtig mad, der nemt kan tilberedes.

Fokus på fødevarerikkerhed

Spørgsmålet om fødevarerikkerhed og -sikkerhed er i fokus ikke mindst hos den velhavende del af befolkningen. For dem er det ikke længere bare et spørgsmål om at få noget at spise. Mange ønsker nu i højere grad at få knyttet værdier og sikkerhed til mad. Baggrunden er jævnlig forekommende fødevarerikkerdaler, senest fund af nitrit og læderpulver i mælk, samt clenbuterol og dopamin i kød.

Den kinesiske foodservicesektor

Det er ikke kun detailhandlen, som har betydning for de fremtidige markedsmuligheder på det kinesiske marked, men i stigende grad også foodservicesektoren. Kineserne ændrer hellere på, hvor de spiser, end hvad spiser, og salget af fødevarer til foodservicesektoren, det vil sige kantiner, offentlige institutioner, cafeer, restauranter, hoteller, m.m., stiger i disse år markant. Som velstanden stiger, stiger muligheden for at spise ude. Euromonitor vurderer, at den samlede omsætning på cafeer og barer steg fra 26,4 mia. yuan i 2005 til 41,9 mia. yuan i 2009. Fra 2005 til 2010 har den årlige vækst været ca. 9 pct. i den samlede foodservicesektor.

Omsætningen i de kinesiske kaffebarer steg fra ca. 755 mio. yuan i 2004 til knap 2 mia. yuan i 2009. Uafhængige cafeer og barer stod for omkring 74 pct. af salget i 2009, selv om andelen er faldende. Kæderne har fordel af mærkebevidstheden og en garanteret fødevarerikkerhed. Franchise er en meget brugt forretningsmodel i foodservicesektoren, men i Kina har flere kæder foretrukket at eje restauranterne selv, da det er med til at sænke den operationelle usikkerhed. Euromonitor forudser en markant stigning i antallet af restauranter og outlets. Omsætningen vil på få år stige med næsten 50 pct. Generelt vurderes det, at der er store markedsmuligheder i foodservicesektoren, da det er købestærke forbrugere samt turister, som er kunderne.

Tabel 4. Fremskrivningen af udviklingen i kinesiske fastfood restauranter

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Enheder i 1.000	5.573	5.930	6.328	6.722	7.109	7.487
Transaktioner (i mio.)	108.482	115.865	123.630	131.321	138.958	146.299
Milliarder Yuan	1.997	2.213	2.425	2.632	2.841	3.047

Kilde: Euromonitor

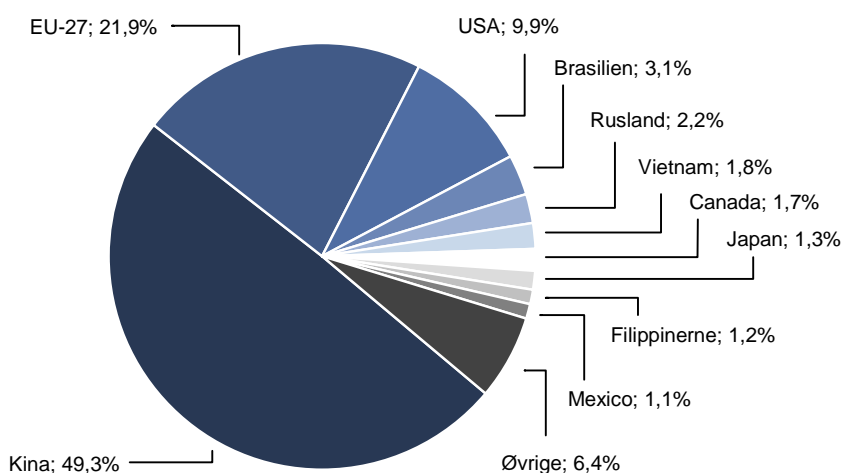
Produktion, import og eksport af landbrugsvarer

Den kinesiske regerings mål er at landet skal være selvforsynende, især inden for kategorier som korn, ris, soja og majs. Alligevel er Kinas import af landbrugs- og fødevarer steget kraftigt. I 2008 udgjorde Kinas import af landbrugsvarer ca. 97 mia. dollars, hvilket svarer til 6,8 pct. af verdens samlede import af landbrugsvarer – en stigning fra 2,8 pct. i 1990. Tilsvarende udgjorde Kinas import af fødevarer ca. 50 mia. dollars, hvilket svarer til ca. 5 pct. af verdens samlede import af fødevarer – en stigning fra 2,6 pct. i 1990. Det placerer Kina som den tredjestørste importør af landbrugs- og fødevarer efter EU27 og USA.

Svinekød

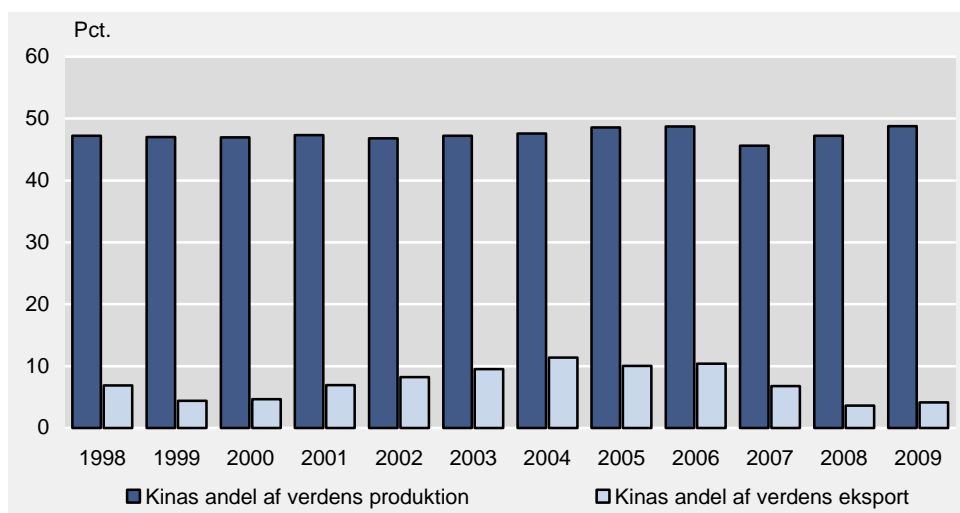
Svinekød er populært i Kina, og forbruget forventes at stige. I dag er det den stigende kinesiske efterspørgsel, der driver den globale vækst i produktionen af svinekød. Væksten i Kinas efterspørgsel svarer til hele Japans årlige produktion, og importen af svinekød forventes i de næste tiår at blive tredoblet. En gennemsnitskineser spiste ca. 30 kg. svinekød i 2009. Stort set hele forbruget dækkes af egenproduktion, 49.000 mio. tons i 2009. Det svarer til ca. halvdelen af verdens samlede svineproduktion, hvilket gør Kina til verdens største svineproducent. Kinas andel af den samlede verdenseksport faldt i perioden 2004 til 2009 er eksporten fra ca. 11 pct. til 4 pct., men andelen af svinekødsproduktionen er stabil på lige under 50 pct. af verdens produktion.

Figur 13. Verdens 10 største svineproducentlande, 2010. Pct. af verdens samlede produktion

Kilde: USDA

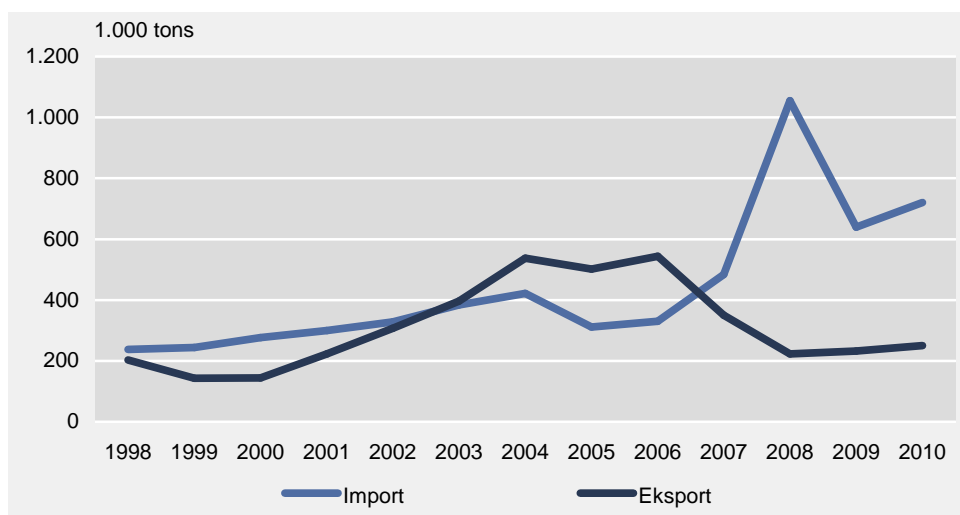
Figur 14. Kinas rolle på verdensmarkedet for svinekød

Kilde: USDA

Et stigende antal store svinefarme har skabt øget efterspørgsel på korn fra den kinesiske foderstofindustri. Flere kinesiske økonomer spekulerer nu i, om Kina fremover bliver nødt til at importere oksekød og svinekød for at spare importen af korn. Først og fremmest vil import af svine- og oksekød kunne spare korn og vand, som kan gå til andet forbrug. For svinekød nævnes det, at import af 10.000 tons svinekød vil erstatte import og forbrug af 40.000 tons korn. For import af svinekød nævnes det endvidere som en fordel, at der er en række mulige leverandørlande, mens import af korn kun kan finde sted fra USA og Sydamerika. Danmark eksporterede i 2010 ca. 173.000 tons svinekød til Kina til en værdi af 1,2 mia. kr. Værdien af den danske eksport ligger under andre store eksportlande som Japan og Italien, da det er særlige specialprodukter, der er eftertragtede på det kinesiske marked.

Figur 15. Kinas import og eksport af svinekød

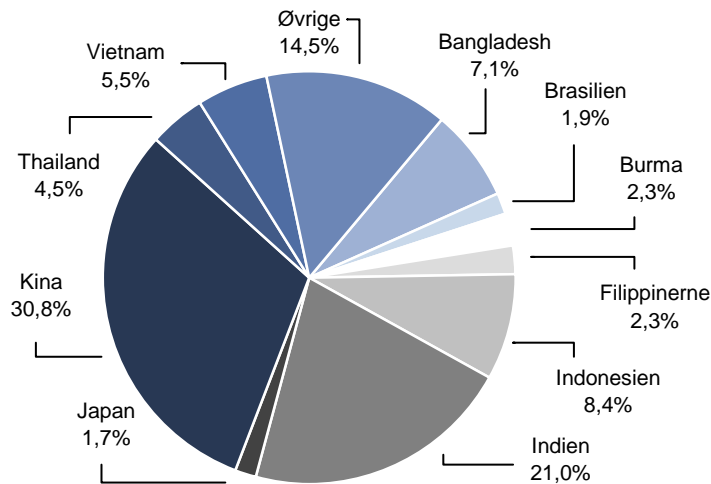

Kilde: USDA

Ris

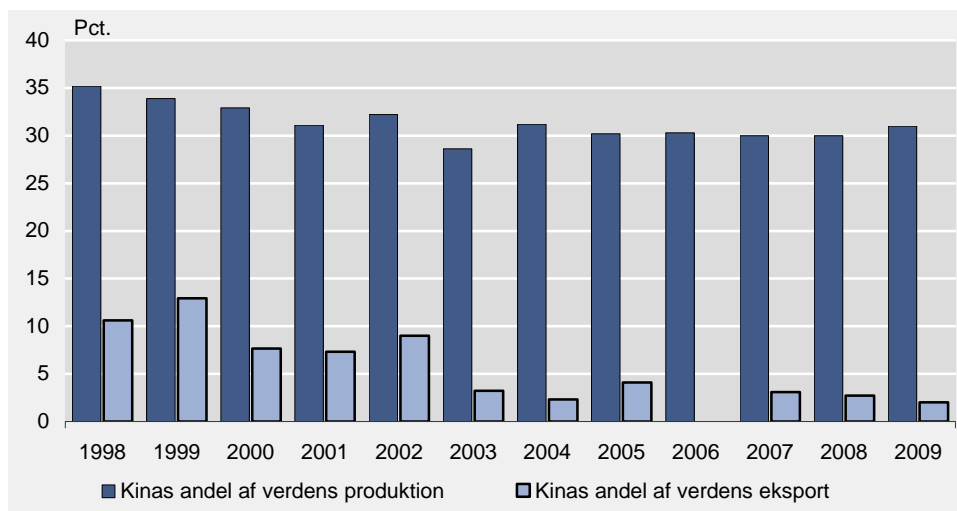
Med en ca. en tredjedel af verdens samlede produktion er Kina verdens største risproducent. Risproduktionen er stort set uændret fra 1998 til 2009. Forbruget er steget, og Kina er gået fra at være nettoeksportør i 1998 til at være nettoimportør af ris i 2009. Kinesisk ris er hovedsaglig af lav kvalitet, og eksporteres til afrikanske lande. Importen er hovedsaglig ris af høj kvalitet fra Thailand.

Figur 16. Verdens 10 største risproducentlande, 2010. Pct. af verdens samlede produktion

Kilde: USDA

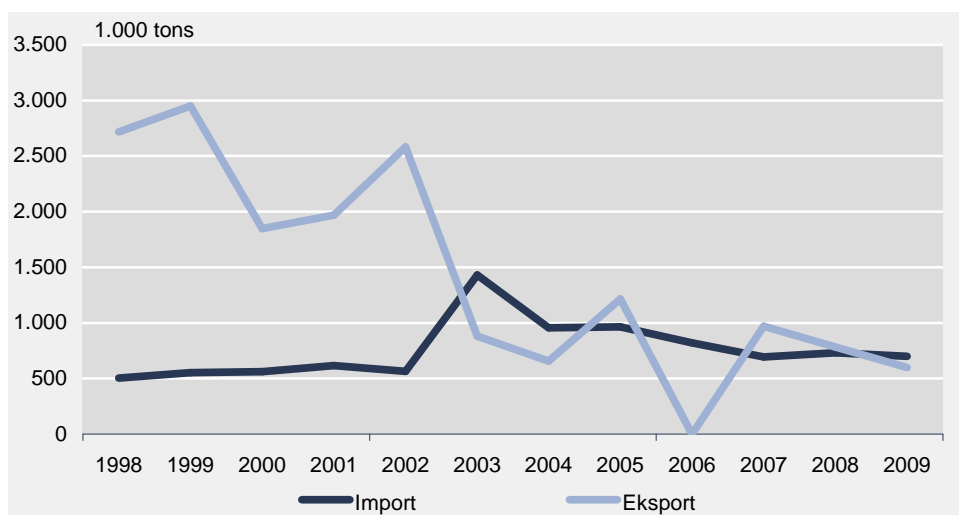
Figur 17. Kinas rolle på verdensmarkedet for ris

Kilde: USDA

Risforbruget pr. kineser er stort, da ris er et fast basisprodukt i det kinesiske køkken. Hvis Kina i fremtiden skal opretholde det store forbrug af ris pr. indbygger, skal produktionen øges med ca. 20 pct. frem til 2030. Der er store udfordringer for den kinesiske risproduktion, f.eks. overforbrug af pesticider og manglende vedligeholdelse af kunstvandingssystemerne. Samtidig er rent vand i stigende grad en begrænset ressource. Disse omstændigheder kan fremadrettet reducere udbyttet væsentligt.

Figur 18. Kinas eksport og import af ris

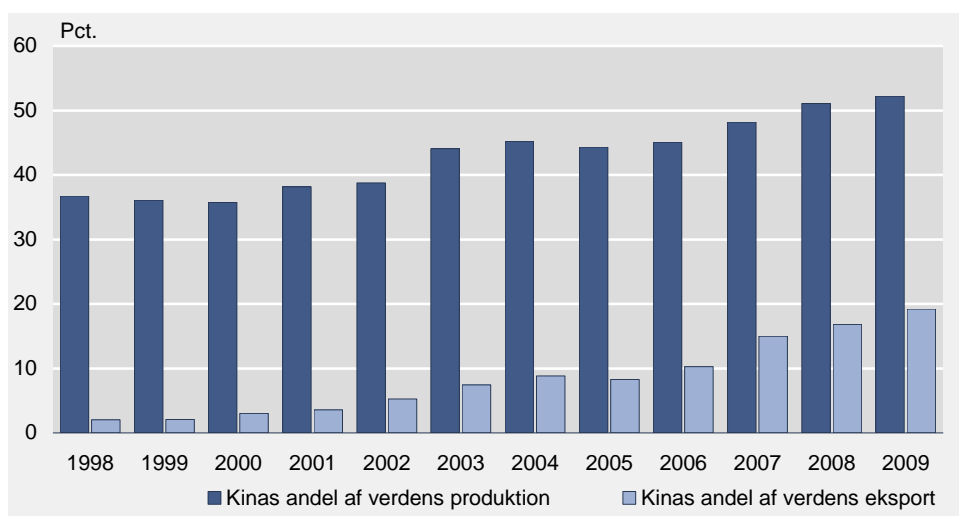

Kilde: USDA

Grøntsager og frugt

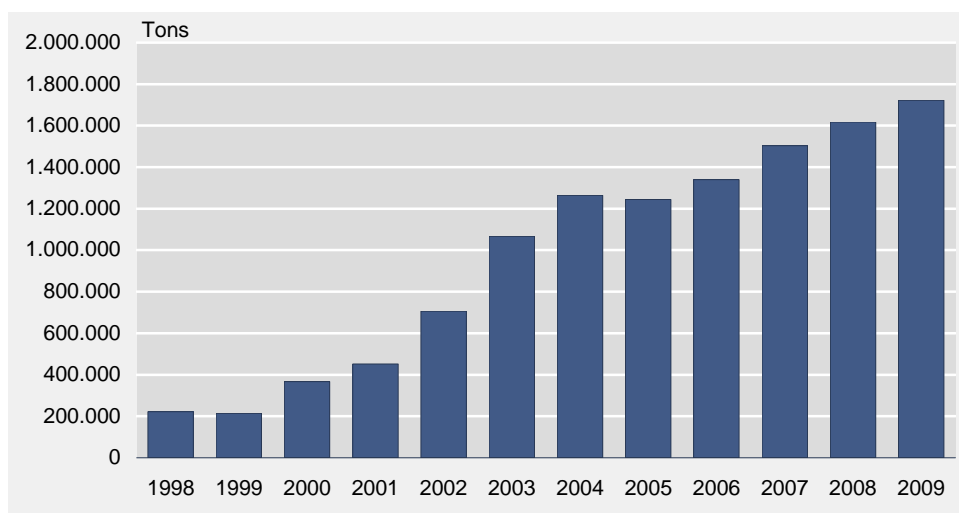
Fra 1998 til 2009 er produktionen af grøntsager og frugt steget med 79 pct. Den øgede produktion eksporteres i høj grad. Eksporten steg med 626 pct. fra 1998 til 2009 og Kina stod i 2009 for ca. 20 pct. af verdens eksport af grøntsager og frugt.

Figur 19. Kinas rolle på verdensmarkedet for grøntsager og frugt

Kilde: USDA

Figur 20. Kinas nettoeksport af grøntsager og frugt

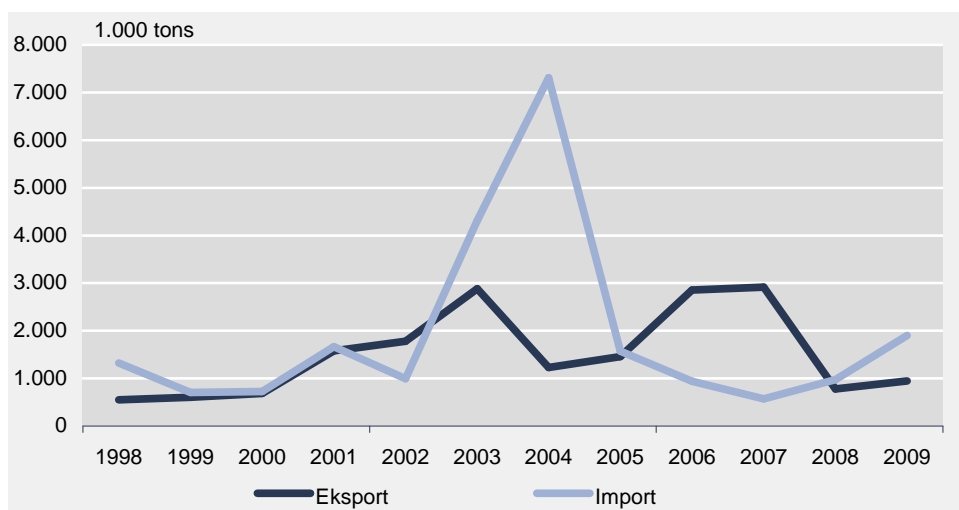
Kilde: USDA

Udviklingen af forarbejdede fødevarer til eksport ses tydeligt inden for grøntsager og frugt. Et eksempel på forarbejdede fødevarer er æblejuice, hvor Kina nu er den førende eksportør med et stort forspring til de nærmeste konkurrerende producenter. Kina eksporterer æblejuice til ca. 60 lande, og herunder går 40 pct. af eksporten til USA og 20 pct. til EU.

Hvede

Hvedeproduktionen er den femtestørste sektor inden for fødevarereproduktionen. Kinas andel af verdens produktion faldt fra 19 pct. i 1998 til 17 pct. i 2009, mens andelen af verdens eksport var uændret. Kinas selvforsyningspolitik er på dette område belaster de kinesiske forbrugere, da prisen for hvede pga. omkostningsniveauet er højere end på verdensmarkedet.

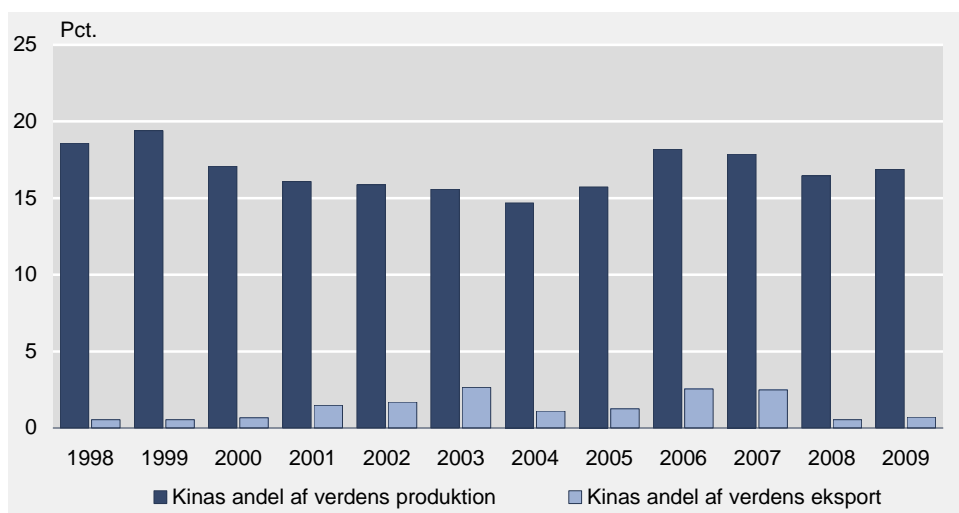
Figur 21. Kinas eksport og import af hvede

Kilde: USDA

I perioden fra 2002 til 2009 har der været store udsving i den kinesiske eksport og import af hvede. I løbet af perioden 2002 til 2005 var Kina stor nettoimportør af hvede. I 2005 vendte udviklingen, og Kina blev nettoeksportør frem til 2008. Fra 2008 er der en tendens til, at importen stiger.

Figur 22. Kinas rolle på verdensmarkedet for hvede

Kilde: USDA

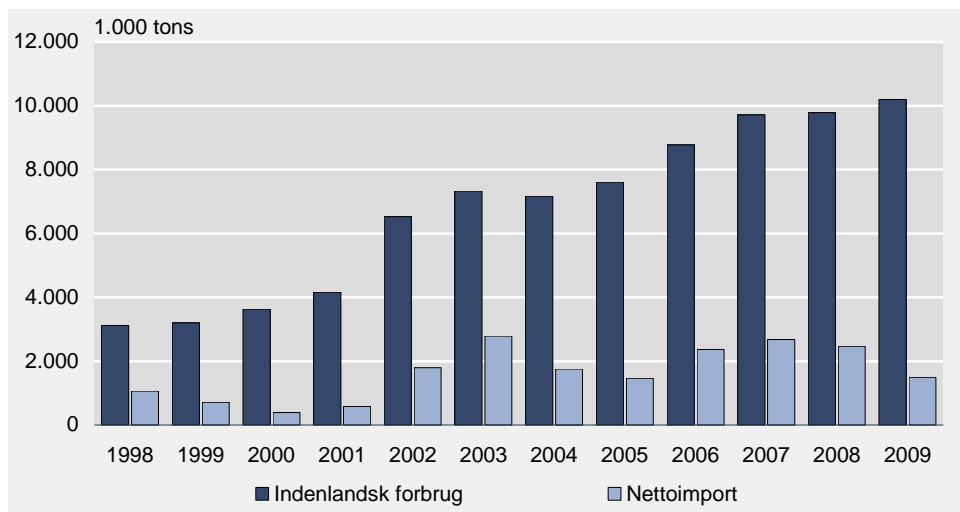
Kina er 95 pct. selvforsynede af korn, og importerer altså kun ca. 5 pct. af årsforbruget. Kina definerer korn som hvede, ris, majs og rodknolde. Statistik fra det kinesiske landbrugsministerium, MOA, viser, at Kinas samlede kornproduktion var 531 mio. tons i 2009. Kina importerede 845.000 tons hvede det første halvår af 2010, hvilket er en meget lille del af det forventede samlede hvedeforbrug på 110 mio. tons. Den kinesiske regering påpeger, at det er et stort bidrag til verdens fødevarerforsyningsikkerhed, at Kina er i stand til at brødføde sin egen befolkning. For at imødekomme befolkningens stigende fødevarer efterspørgsel offentliggjorde den kinesiske myndighed National Development and Reform Commission (NDRC) i november 2009 en detaljeret plan for at øge den nationale kornproduktionskapacitet med 50 mio. tons frem til 2020.

Kinas landbrugsminister har udtalt, at Kina fra 2011 ikke vil have overskud af korn. Dette er en konsekvens af stigende national efterspørgsel fra bl.a. den husdyrproduktionen. På sigt forventes det, at Kina bliver nettoimportør af korn.

Soja

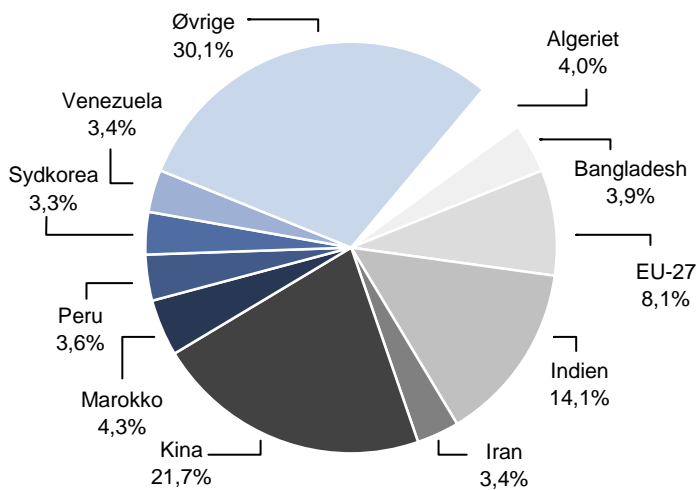
Kina er afhængig af sojaimport. I figur 21 ses det, at Kina er verdens største enkeltstående importør af soja med 22 pct. af den samlede verdensimport. Høsten af sojabønner i Kina forventes i år 2010 at nå 15,2 mio. tons samtidig med, at Kina i perioden januar - november i 2010 importerede 49,4 mio. tons.

Figur 23. Kinas nettoimport og forbrug af sojabønner

Kilde: USDA

Figur 24. Verdens 10 største sojabønneimportører, 2010. Pct. af verdens samlede produktion

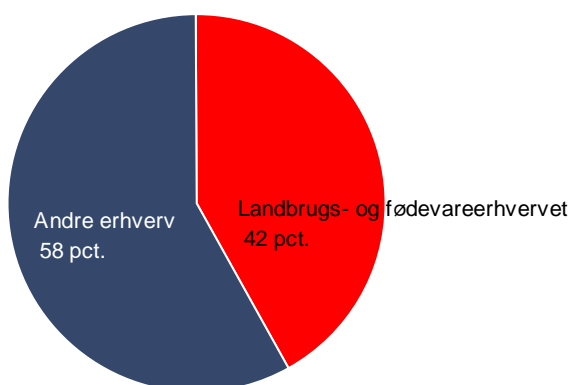
Kilde: USDA

Handlen mellem Kina og Danmark

Det danske landbrugs- og fødevarerhvervs eksport til Kina, overvejende pels og svinekød, steg fra 5,5 mia. kr. i 2009 til godt 9 mia. kr. i 2010. I 2009 udgjorde erhvervets eksport til Kina godt 0,6 pct. af Kinas samlede landbrugsvarerimport. I 2010 var dette tal steget til godt 1,1 pct. Til sammenligning udgjorde den samlede danske eksport til Kina 0,4 pct. af den samlede kinesiske import i 2010. Det danske landbrugs- og fødevarerhverv har dermed en overvægt i eksporten til Kina sammenlignet med andre sektorer, og erhvervets eksport udgjorde i 2010 42 pct. af Danmarks samlede vareeksport til Kina.

Figur 25. Landbrugs- og fødevarerhvervs andel af den samlede danske eksport til Kina i 2010

Kilde: Danmarks Statistik

Sammenligner vi landbrugs- og fødevarereksporten med Danmarks samlede eksport, gælder det fællestræk, at nærmarkederne og vestlige lande dominerer. Der spores dog en tendens til, at eksporten spredes mere ud, og fordeler sig mere ligeligt på flere lande. Koncentrationen af eksport til færre markeder er mere udtalt for landbrugs- og fødevarereksporten end for den samlede vareeksport, hvilket er naturligt, da logistik betyder mere for landbrugs- og fødevarer end for ikke-fordærlige produkter. De 5 største eksportmarkeder for landbrugs- og fødevarer faldt til 57,5 pct. i 2010 mod 61,2 pct. i 1990.

Tabel 5. Danmarks 10 største eksportmarkeder for landbrugsvarereksport

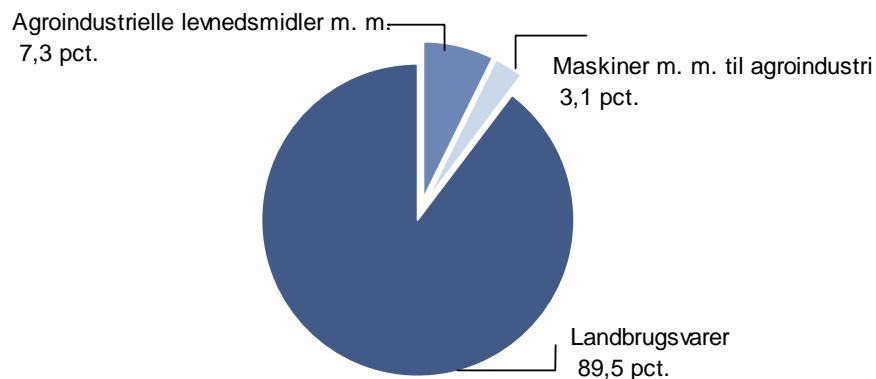
(Landets andel af erhvervets samlede eksport i pct.)

	1990	2000	2010
1	Tyskland (19,2)	Tyskland (18,7)	Tyskland (19,7)
2	Storbritannien (17,4)	Storbritannien (13,4)	Kina/Hongkong (12,2)
3	Italien (9,1)	Japan (11,9)	Storbritannien (11,0)
4	Japan (8,9)	Sverige (6,3)	Sverige (8,7)
5	Frankrig (6,6)	Italien (5,8)	Japan (5,9)
6	USA (5,7)	Kina/Hongkong (4,5)	Italien (4,2)
7	Sverige (3,8)	USA (4,3)	Polen (4,0)
8	Holland (2,6)	Frankrig (4,0)	Holland (3,2)
9	Norge (1,9)	Spanien (2,7)	Rusland (3,1)
10	Saudi Arabien (1,7)	Rusland (2,5)	Spanien (2,5)
14	Kina/Hongkong (1,2)		

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Landbrugsvarer var den varekategori, der overvejende blev eksporteret til Kina. Landbrugsvarer omhandler varer fra primærproduktionen, der enten skal forarbejdes videre, eller som allerede er forarbejdet.

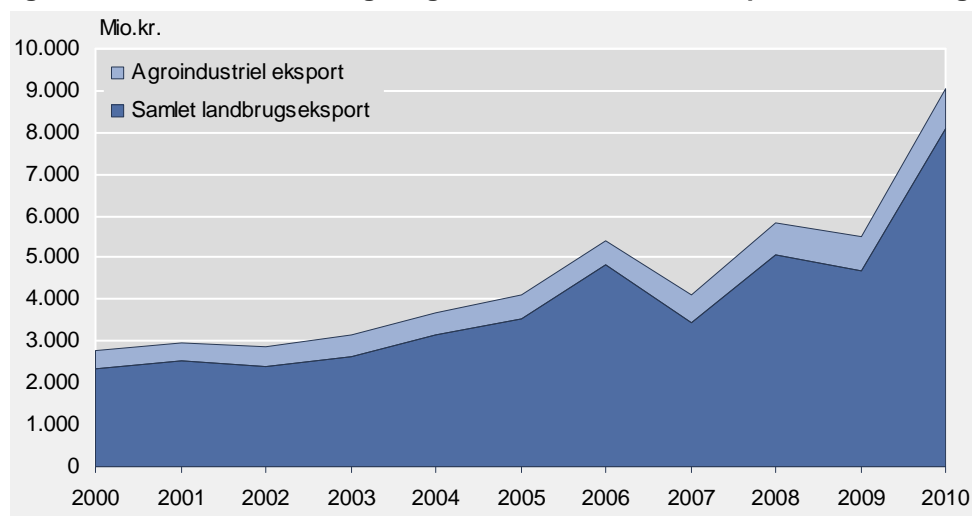
Figur 26. Landbrugs- og fødevarerhvervets eksport til Kina og Hongkong i 2010

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Dansk landbrugs- og fødevarer eksport til Kina består især af varekategorien "skind af mink", der sælges til videre forarbejdning i tekstilindustrien. Danmark er verdens største og førende producent af minkskind af høj kvalitet og stor ensartethed, hvilket matcher behovene i den kinesiske tekstilindustri. En stor del går til det kinesiske hjemmemarked, en anden del bliver eksporteret Europa og ikke mindst Rusland. Produktgruppen udgjorde i 2010 72 pct. af erhvervets samlede eksport til Kina/Hongkong. Generelt ses udsving i eksport af minkskind, da efterspørgslen på luksusvarer i højere grad varierer med konjunkturerne. De to største kategorier skind af ræv og mink samt svinekød og svinespecialprodukter stod for ca. 80 pct. af den samlede eksport fra landbrugs- og fødevarerhvervet.

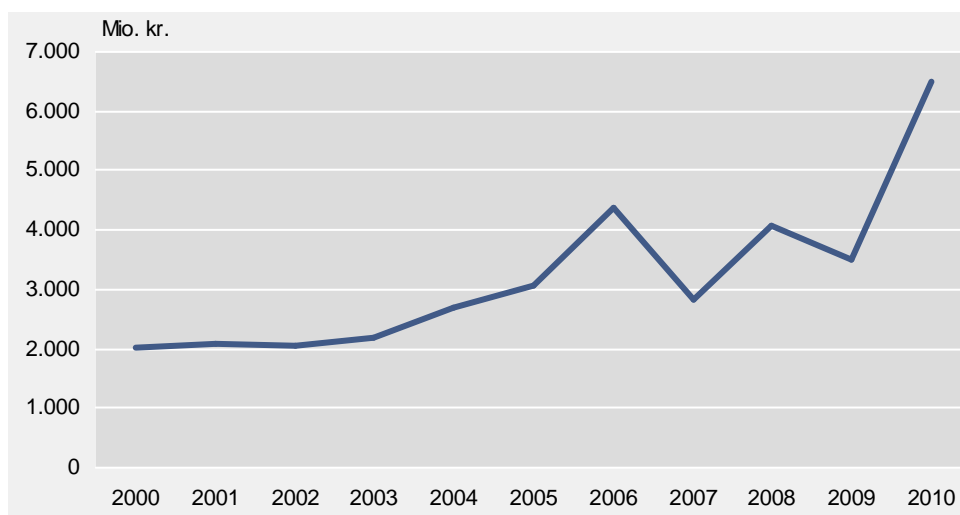
Figur 27. Værdien af landbrugs- og fødevarerhvervets eksport til Kina/Hongkong

Anmærkning: Definition af landbrugsvarer: Produkter fra (og til primærproduktionen), der kun i begrænset grad er forarbejdede.

Kilde: Eksporhåndbogen, 2010

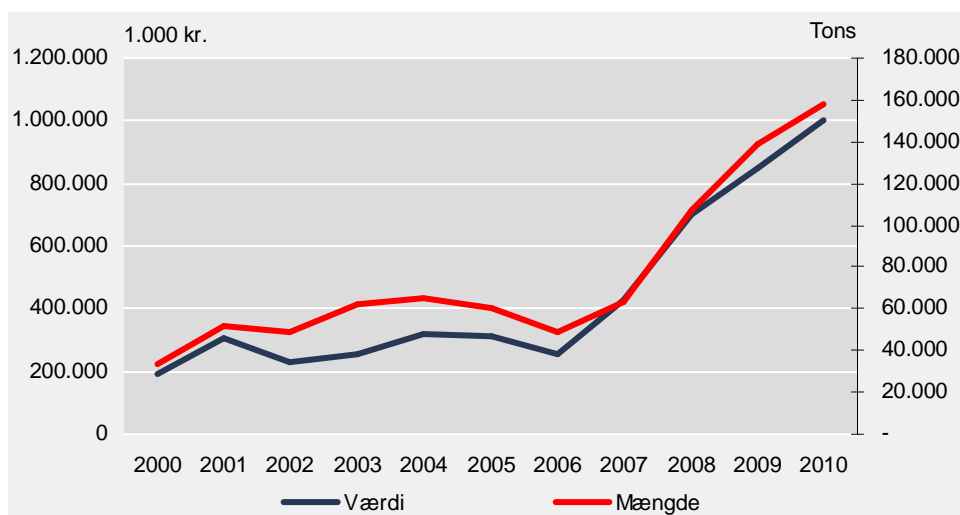
Figur 28. Dansk eksport af skind til Kina/Hongkong

Kilde: Landbrug & Fødevarer

En produktkategori, som er vokset markant i de seneste tre år, er specialprodukter. Værdimæssigt er der sket en fordobling fra 2007 til 2009, og kategorien udgjorde i 2009 over 18 pct. af den samlede landbrugseksport. Kategorien omfatter blandt andet svinetæer, tarme, maver og -ører, og den markante fremgang afspejler, at de danske eksportører for alvor har opdaget, at kinesernes præferencer ligger langt fra de danske forbrugeres. De to nævnte varekategorier dominerer altså eksporten af landbrugs-eksporten til Kina.

Figur 29. Dansk eksport af specialprodukter i mængde og værdi.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Den danske svinesektor eksporterer foruden kød og specialprodukter også avlsdyr og ornesæd til Kina. Eksporten til lande som Kina baseres som regel på garantier fra de danske veterinærmyndigheder, men en del lande sender selv dyrlæger til Danmark for at kontrollere, at reglerne bliver overholdt. Kina stiller store ekstraordinære krav til dyr og leverancer, og med gode danske veterinære forhold og kvalitet kan danske svineavlere imødekomme denne efterspørgsel. Udfordringen for eksport af avlsdyr ligger primært i de dyre transportforbindelser mellem Danmark og Kina, samt Kinas restriktioner mod import af dyr, der har befundet inden for 50 km af et H1N1 udbrud.

Danske muligheder i Kina

Velstanden stiger – det giver muligheder

Velstanden er stigende hos de kinesiske forbrugere. Det er ikke kun en lille del af befolkningen, som bliver rigere, men i stedet hæves det generelle velstandsniveau således, at middelklassen bliver fortsat større og fattigdommen formindskes. Det kan mærkes på den generelle efterspørgsel efter fødevarer, og Kina vil på trods af visionen om høje selvforsyningsgrader i fremtiden få behov for at importere flere fødevarer for at kunne imødekomme efterspørgslen. Det medfører en relativ høj vækst i Kinas importefterspørgsel, og giver Danmark muligheder for en fortsat gunstig udvikling i eksporten til Kina.

Kinas vækst har betydning for dansk eksport af fødevarer og landbrugsvarer. Kina er i dag verdens største producent af fødevarer, men det kinesiske landbrug kan ikke følge med den indenlandske efterspørgsel. Derfor stiger Kinas import af landbrugs- og fødevarer kraftigt, og dansk landbrugs- og fødevarerhverv har et stort eksportpotentiale i hele den kinesiske værdikæde inden for fødevarerproduktion.

Dansk landbrugs- og fødevarerhverv har fået et solidt fodfæste i Kina med en eksport på ca. 9 mia. kr., og tegner sig for ca. en tredjedel af den samlede danske eksport til Kina. Erhvervet indtager dermed en nøglerolle for Danmarks muligheder for at udnytte eksportpotentialet i den hastigt voksende kinesiske økonomi. Fødevarereksporten til Kina har fulgt den generelle tendens med stigende eksport til landet.

Det store eksportpotentiale til Kina for det danske landbrugs- og fødevarerhverv skyldes blandt andet:

- **Ændring i efterspørgselsmønstre**
- **Behov for kvalitetsleverandører**
- **Strukturudvikling i kødproduktionen**
- **Strukturudvikling i detailsektoren**

Gode muligheder for salg af forarbejdede varer

I forhold til Kinas forarbejdende virksomheder har danske eksportvirksomheder en række fortrin. Det skyldes, at de danske virksomheder er i stand til at levere råvarer, som er meget ensartede, af høj kvalitet og med stor fødevarer- og leverancesikkerhed. Alt sammen forhold, som for Kinas forarbejdende virksomheder øger produktiviteten, nedbringer omkostningerne og kan give en højere afsætningspris.

Det danske landbrugs- og fødevarerhverv har gode forudsætninger for at afdække og udnytte tendenserne og udviklingen på det kinesiske marked for landbrug og fødevarer. Et område, som er interessant for Danmark, er eksport af produkter, hvor en større grad af forarbejdning finder sted i Kina i stedet for i danske forarbejdende virksomheder. Kina har betydelige komparative fordele i kraft af adgang til store, men faldende, mængder billig arbejdskraft. Et alternativ hertil er etablering af danskejet eller joint venture produktion lokalt. Her er der mulighed for at høste såvel omkostningsmæssige som brandingmæssige og "politiske" fordele.

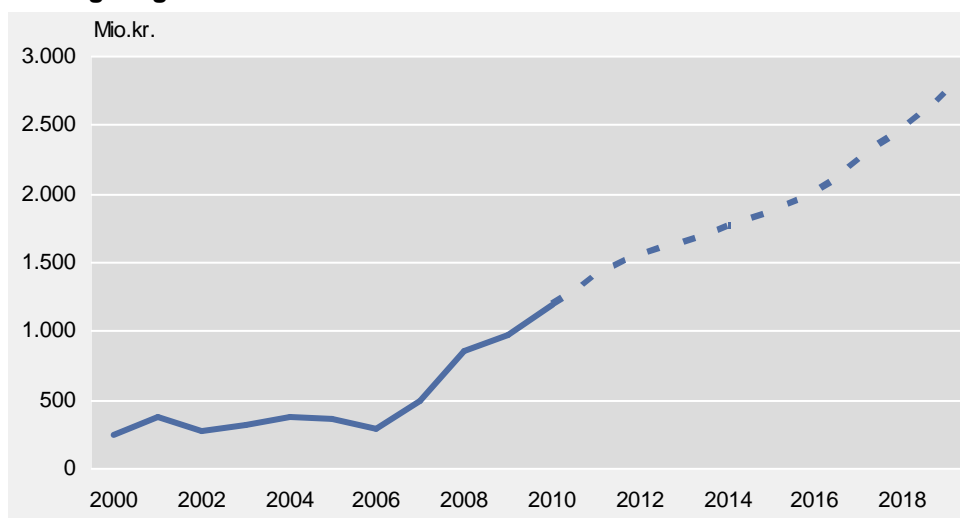
En tostrenget strategi – Minkpelse og griseører sælger

En væsentlig forudsætning for, at det danske landbrugs- og fødevarerhverv fortsat kan have en stærk position på det kinesiske marked er, at erhvervet evner *løbende at tilpasse afsætningsindsatsen og produkterne*, så de modsvarer Kinas importbehov.

Der er to områder, hvor dansk eksport har en fordel. På den ene side er det varer, der skal videreforarbejdes, da en stor del af kineserne indkomstmæssigt stadig er et stykke efter gennemsnitlige vestlige forbrugere. Eksempelvis har fødevarerhvervet fundet en niche i afsætning af specialprodukter i svinekødsproduktionen. Specialprodukter dækker dele af grisen, som på grund af forbrugernes præferencer og vaner kan være vanskelige at sælge på Danmarks traditionelle markeder. I 2010 kom afsætningen af specialprodukter til Kina op over 1,2 mia. kr.

En analyse foretaget i forbindelse med Landbrug & Fødevarers årsmøde i juni 2011, viser et scenarium, der forudser, at Danmark vil kunne eksportere for 2,5 mia. svinekød til Kina i 2019

Figur 30. Scenario for udvikling i dansk eksport af svinekød og specialprodukter til Kina/Hongkong

Kilde: Landbrug & Fødevarers egne beregninger

På den anden side kan der i stigende grad satses på højpris- og nicheprodukter, hvor konkurrencen fra de lokale producenter ikke er så udpræget, som eksempelvis luksusvarer som minkpelse. Disse typer varer rummer stort potentiale, og vil ligeledes være stærkt voksende kategorier i de kommende år. En kold vinter i Kina er god for dansk eksport, da det øger efterspørgslen efter mink og andre pelstyper betydeligt. Klimaet i Kina på breddegraderne nord for Shanghai er egnet til pels om vinteren. Kopenhagen Fur regner med, at der er 300 mio. potentielle kinesiske kunder. Kina er derfor ét af de vigtigste markeder for dansk skindeksport. Netop derfor vil det også kunne betale sig for virksomhederne at lægge en god marketingindsats bag produkterne, da kineserne er meget brandbevidste, når det gælder luksusvarer, og Danmark som brand opfattes særligt positivt i Asien, herunder Kina.

Kilder

Billede s. 16: *southerninjurylawyer.com*

Billede s. 17: *todaysmachiningworld.com*

Billede s. 24: *riverbed.com*

Billede s. 31: *neoconfessional.com*

- ❖ BCG
- ❖ Danmarks Statistik
- ❖ Euromonitor
- ❖ Eurostat
- ❖ IGD Retail Analysis
- ❖ McKinsey
- ❖ OECD
- ❖ USDA
- ❖ Verdensbanken
- ❖ World FactBook